

**UCHWAŁA NR 747/LV/2010
RADY MIEJSKIEJ W LUBACZOWIE**

z dnia 10 listopada 2010 r.

w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2011rok.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz.1591 z późniejszymi zmianami) oraz art. 41 ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 roku Nr 70, poz. 473, z późn. zm.)

Rada Miejska w Lubaczowie uchwała, co następuje:

- § 1.** Uchwała się Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2011 rok, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2.** Wykonanie uchwały zleca się Burmistrzowi Miasta Lubaczowa.
- § 3.** Nadzór nad wykonaniem uchwały powierza się Komisji Oświaty Kultury i Sportu Rady Miejskiej w Lubaczowie.
- § 4.** Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2011 rok

Rozdział I. WPROWADZENIE

Posługując się wskaźnikami europejskimi oraz wynikami polskich badań społecznych, liczbę osób uzależnionych można oszacować między 700 tys., a 900 tys. Uzależnienie jest zaburzeniem bio-psycho-społecznym, powoduje zmiany w funkcjonowaniu fizjologicznym, psychologicznym, poznawczym, przyczynia się do rozwoju wielu poważnych chorób i powoduje dezorganizację życia społecznego osób uzależnionych i ich rodzin.. W ostatnich latach dostrzec można znaczną poprawę skuteczności i efektywności działań instytucji zajmujących się udzielaniem pomocy osobom uzależnionym bądź też członkom, ich rodzin, których problemy zdrowotne pozostają w bezpośrednim, przyczynowym związku z faktem uzależnienia. Stworzono oferty terapeutyczne uwzględniające rodzaj i głębokość uzależnienia oraz indywidualnych potrzeb i możliwości osób uzależnionych, a także członków ich rodzin. Rozwiązywanie problemów alkoholowych, w świetle nowoczesnego podejścia do problematyki alkoholowej, oznacza zarówno podejmowanie tych działań, które są ukierunkowane na grupy osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin, jak i tych, które zmierzają do zmniejszenia rozmiarów i dotkliwości problemów, jakie niesie ze sobą nadużywanie alkoholu. „Nadużywanie alkoholu” to nie tylko nadmierne picie, ale także picie w niewłaściwych okolicznościach. Szkody wynikające z nadużywania alkoholu występują w bardzo różnych obszarach. Wymienić tu należy przede wszystkim: Szkody występujące u osób pijących tj.: degradacja zdrowia fizycznego, życia emocjonalnego i społecznego funkcjonowania. Szkody występujące u członków rodzin alkoholowych tj.: zaburzenia emocjonalne, schorzenia psychosomatyczne. Alkoholowa dezorientacja środowiska pracy tj.: absencja, wypadki, obniżenie wydajności pracy. Naruszanie praw i porządku przez osoby nietrzeźwe tj.: przestępczość, przemoc w rodzinach alkoholowych, prowadzenia pojazdów w stanie nietrzeźwości. Naruszanie praw związanych z obrotem alkoholu tj.: sprzedaż alkoholu osobom nieletnim. Niekorzystne społeczne zmiany w strukturze picia napojów alkoholowych tj.: spadek wieku inicjacji alkoholowej. Zgodnie z Raportem Światowej Organizacji Zdrowia dotyczącym Stanu Zdrowia na Świecie alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji, odpowiedzialnym za ponad 9% całkowitego obciążenia chorobami i urazami, a ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek z alkoholem. Dane Światowej Organizacji Zdrowia (2005r) wskazują, że konsumpcja alkoholu w Regionie Europejskim jest najwyższa w porównaniu z innymi regionami świata. Wynosi aktualnie 12,1 litrów czystego spirytusu w przeliczeniu na jednego dorosłego mieszkańca. Rozmiary szkód mogą być zmniejszone przez skuteczną politykę wobec alkoholu i problemów z nim związanych. W Polsce podstawę prawną rozwiązywania problemów alkoholowych stanowi ustawa z dnia 26 października 1982 o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1231 z późn. zm.). Nakłada ona na organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego obowiązek do podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działanie na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie. Miejski Program Profilaktyki i Rozwijania Problemów Alkoholowych na rok 2011 jest kontynuacją działań realizowanych w tym zakresie od kilku lat na terenie Miasta Lubaczowa. Określa on zadania z zakresu profilaktyki i pomocy dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych oraz działania profilaktyczne i edukacyjno-wychowawcze skierowane do dzieci i młodzieży koncentrując się na trzech podstawowych obszarach: szkole, rodzinie i społeczności lokalnej. Stanowi on również podstawę do działań zmierzających do przeciwdziałania powstaniu i usuwania społeczno- ekonomicznych następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności instytucji podejmujących takie działania. Celem Miejskiego Programu jest tworzenie spójnego systemu profilaktycznego i naprawczego zmierzającego do ograniczenia rozmiaru szkód zdrowotnych i społecznych związanych z nadmiarem spożycia alkoholu oraz kształtowanie postaw wśród dzieci i młodzieży, a także wspieranie właściwego funkcjonowania podstawowej komórki społecznej jaką bez wątpienia jest rodzina.

Rozdział II. GŁÓWNE ZADANIA MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI

Główne zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych zostały wyznaczone przez ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Zadania te obejmują:

1.zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,

2.udzielanie rodzinom, w których występuje problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

3.prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży,

4.wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,

5.podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy oraz występowanie przez sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Realizatorami Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest:

1.Pełnomocnik ds. Realizacji Miejskiego Programu i Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

2.Punkt Informacyjno-Konsultacyjny ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Przemocy w Rodzinie.

Rozdział III.

SPOSOBY REALIZACJI POSZCZEGÓLNYCH ZADAŃ MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA ROK 2011

Zadanie 1:

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

1.Prowadzenie i finansowanie Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Przemocy w Rodzinie.

2.Koordinowanie w ramach Miejskiego Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Przemocy w Rodzinie działań podejmowanych przez stowarzyszenia i instytucje, zajmujące się rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

3.Finansowanie dyżurów psychologa – specjalisty terapii uzależnień w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Przemocy w Rodzinie.

4.Dofinansowanie Poradni Terapii Uzależnień od Alkoholizmu i Współuzależnień w Lubaczowie.

5.Kierowanie osób uzależnionych od alkoholu na leczenie odwykowe (opłaty sądowe, opinie biegłych, pokrywanie kosztów dojazdu do placówek odwykowych).

6.Podnoszenie kwalifikacji osób zajmujących się pomocą uzależnionym i ich rodzinom poprzez kierowanie na szkolenia z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

7.Dofinansowanie świadczeń i usług wykonywanych przez izbę wytrzeźwień nie stanowiących jej podstawowej działalności, tj. związanej z profilaktyką.

8.Zakup materiałów informacyjno – edukacyjnych dla klientów Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Przemocy w Rodzinie.

9.Udostępnianie literatury specjalistycznej osobom zainteresowanym.

Zadanie 2:

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

1.Dofinansowanie działań i programów związanych z pomocą psychologiczną i prawną dla rodzin dotkniętych problemem alkoholowym oraz problemem przemocy - współpraca z Biurem Porad Obywatelskich – poradnictwo dla osób współuzależnionych i rodzin dotkniętych patologią społeczną.

2.Koordinowanie działań dotyczących pomocy ofiarom przemocy, przez współpracę z Policją i Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej.

3.Podejmowanie przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działań zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu – współpraca z Policją, MOPS, Poradnią Uzależnień.

4.Dofinansowanie wypoczynku dla dzieci zagrożonych alkoholizmem.

5.Kontynuacja działalności świetlicy „PROMYK” dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych z programem socjoterapeutycznym.

Zadanie 3:

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży.

- 1.Prowadzenie i finansowanie szkolnych programów profilaktycznych.
- 2.Organizowanie i finansowanie dla dzieci i młodzieży szkolnej spektakli o tematyce uzależnień.
- 3.Organizowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych mające na celu wzmacnianie zasad sprzeciwiających się piciu i nadużywaniu alkoholu przez dorastających..
- 4.Udział w krajowych i regionalnych kampaniach edukacyjnych związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.
- 5.Działania na rzecz dożywiania dzieci i młodzieży uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach sportowych, opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.
- 6.Finansowanie doposażenia placówek na potrzeby prowadzenia zajęć z młodzieżą.

Zadanie 4:

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

- 1.Współpraca ze stowarzyszeniami prowadzącymi działalność w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi.
- 2.Dotowanie zadań stanowiących realizację Programu.
- 4.Współpraca z Związkiem Harcerstwa Polskiego, Katolickim Stowarzyszeniem Młodzieży, Klubem Inteligencji Katolickiej, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Komendą Powiatową Policji i Poradnią Uzależnień.
- 5.Wspieranie finansowe działalności bieżącej Komendy Powiatowej Policji w Lubaczowie w związku z realizacją programu.

Zadanie 5:

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

- 1.Dokonywanie kontroli przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 2.Podejmowanie interwencji oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego w przypadkach złamania ustawy.

Rozdział IV.

WYNAGRODZENIE CZŁONKÓW MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Zgodnie z art. 41 pkt 5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi ustala się dla członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynagrodzenie w wysokości 12% płacy minimalnej za każdorazowy udział w posiedzeniu komisji i udział w jej pracach.

Standard Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego

1. Celem wprowadzenia przedmiotowego standardu:

- a) zwiększenie dostępu mieszkańców Lubaczowa do profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, oraz wiedzy w dziedzinie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych uzależnień, a w szczególności w dziedzinie ochrony przed przemocą w rodzinie,
- b) zmniejszenie poziomu bezradności wśród osób uzależnionych od alkoholu i innych środków odurzających oraz osób współuzależnionych, będących mieszkańcami Lubaczowa .

2. Punkt Informacyjno - Konsultacyjny prowadzi działalność w szczególności dla osób:

- uzależnionych od alkoholu i innych środków odurzających,
- będących członkami rodzin osób uzależnionych,
- doświadczających przemocy,
- stosujących przemoc.

3. Do zadań Punktu Informacyjno - Konsultacyjnego należy w szczególności:

- nawiązanie życzliwego kontaktu z klientem,
- informowanie o możliwości podjęcia leczenia w placówce leczenia odwykowego
- motywowanie do leczenia,
- udzielenie wsparcia po zakończonym leczeniu (np. uruchamianie przy punkcie grup wsparcia po zakończonym programie leczenia w placówce odwykowej),
- rozpoznanie w trakcie rozmowy zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach jej powstrzymania,
- uruchomienie interwencji w przypadku zdiagnozowania przemocy domowej,
- posiadanie dobrej orientacji na temat możliwości pomocy i kompetencji poszczególnych służb z terenu gminy i innych instytucji, które mogą zaangażować się w profesjonalną i systemową pomoc dla klientów punktu.

4. Baza lokalowa:

- a) Punkt Informacyjno - Konsultacyjny mieści się docelowo w co najmniej dwóch pomieszczeniach, przeznaczonych na:
  - pracę administracyjno – informacyjną,
  - indywidualną pracę z klientem umożliwiającą nieskrępowaną rozmowę.
- b) Punkt Informacyjno - Konsultacyjny jest wyposażony w telefon i komputer.

5. Punkt Informacyjno - Konsultacyjny działa codziennie w wymiarze minimum 8 godzin .

Standard zajęć profilaktyczno- rozwojowych dla dzieci i młodzieży

1. Celem wprowadzenia standardu:

- a) zapewnienie dzieciom i młodzieży w szczególności ze środowisk zagrożonych zjawiskami patologicznymi związanymi ze spożywaniem napojów alkoholowych:
  - ułatwionego dostępu do różnych propozycji zagospodarowania czasu wolnego,
  - ułatwionego dostępu do różnych propozycji zagospodarowania czasu wolnego,
- b) podniesienie efektywności i jakości ofert zagospodarowania czasu wolnego ,
- c) zwiększenie efektywności wydawania środków budżetowych poprzez określenie priorytetów, jakościowych i ilościowych w zakresie ofert zagospodarowania czasu wolnego.

2. Za ofertę zajęć profilaktyczno – rozwojowych dla dzieci i młodzieży uważa się:

- a) zajęcia sportowe, przez które rozumie się szeroką ofertę zajęć realizowanych w obiektach sportowych, a także pozalekcyjne zajęcia sportowe organizowane na terenie szkół i placówek oświatowych, oraz placówek opiekuńczo – wychowawczych, prowadzonych nieodpłatnie dla uczestników przez trenera lub instruktora,
- b) zajęcia rozwijające zainteresowania własne, przez które rozumie się koła zainteresowań, zajęcia kulturalno – oświatowe, fakultety problemowe i zajęcia pozalekcyjne prowadzone nieodpłatnie dla uczestników w szkołach i placówkach oświatowych, oraz placówkach opiekuńczo – wychowawczych w formie zajęć grupowych przez nauczyciela, instruktora lub wychowawcę.

3. Sposób rekrutacji uczestników zajęć:

- a) do udziału w zajęciach mających na celu zagospodarowanie czasu wolnego w pierwszej kolejności będą kierowane dzieci i młodzież ze środowisk zagrożonych zjawiskami patologicznymi,
- b) kierowanie dzieci i młodzieży do określonego rodzaju zajęć powinno być integralnym elementem całorocznej pracy i wynikać z programu wychowawczego szkół i placówek oświatowych, oraz placówek opiekuńczo – wychowawczych.

Standard działań opiekuńczo – wychowawczych do dzieci i młodzieży

1. Celem wprowadzenia przedmiotowego standardu:

- a) zwiększenie liczby profesjonalnych działań o charakterze opiekuńczo – wychowawczym dla dzieci i młodzieży realizujących wybrane elementy Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- b) zwiększenie dostępności działań opiekuńczo – wychowawczych podejmowanych na rzecz dzieci i młodzieży na terenie miasta Lubaczowa.

2. Standard odnosi się do świetlicy środowiskowej.

Standard świetlicy środowiskowej:

a) obszar działania obejmuje środowisko lokalne osiedla lub części miasta,

b) rodzaje prowadzonych zajęć:

- edukacyjne, w tym odrabianie lekcji wyrównanie braków szkolnych,
- wspierające rozwój psychiczny i fizyczny w tym rozwijające zainteresowania zdolności,
- kształtujące umiejętności życiowe i społeczne,
- zagospodarowujące czas wolny,
- wycieczki i wyjazdy wakacyjne o charakterze turystyczno – rekreacyjnym,
- dożywianie .

3. Zajęcia w świetlicy środowiskowej prowadzą nauczyciele, wychowawcy i instruktorzy posiadający przygotowanie pedagogiczne lub psychologiczne.

4. Dzieci i młodzież mogą uczestniczyć w zajęciach organizowanych w świetlicy środowiskowej za zgodą rodziców lub opiekunów.

Standard jakość programów profilaktycznych realizowanych w szkołach i placówkach oświatowych oraz placówkach opiekuńczo – wychowawczych

Program profilaktyczny to działania psychoedukacyjne podejmowane według określonego scenariusza, których celem jest zapobieganie zachowaniom ryzykownym uczniów i szkodom wynikającym z problemów ich otoczenia. Programy profilaktyczne powinny być systematycznie kontrolowane i weryfikowane, by mogły dawać wysoką gwarancję korzyści dla odbiorców. Jakość jest kategorią wielowymiarową, toteż standardy odnoszą się do wielu obszarów i wymiarów działań profilaktycznych .

1. Program profilaktyczny powinien być dostosowany do potrzeb i problemów odbiorców.
2. Decyzja o stosowaniu programu powinna być zawsze poprzedzona wstępną diagnozą w celu dostosowania do lokalnych warunków.
3. Program powinien mieć wyraźnie określonego adresata. Należy określić wiek odbiorców, oraz poziom edukacji, ponieważ potrzeby, problemy i możliwości odbiorców w różnym wieku są odmienne.

Programy dotyczą wąskiego zakresu spraw i zmiierają do usuwania skutków zachowań problemowych i napotkanych trudności środowiskowych, mogą też dotyczyć głębszych uwarunkowań dysfunkcji. Innymi słowy, mogą być skierowane na usuwanie tylko objawów lub też przyczyn zaburzeń.

Spełnianie kryteriów nowoczesnego kształcenia podnosi atrakcyjność i efektywność programów profilaktycznych. Należą do nich:

- a) aktywizowanie metod np. dyskusja, „burza mózgów ”, odgrywanie ról,
- b) aranżowanie osobistych doświadczeń i odkryć,
- c) elementy pedagogiki zabawy,
- d) kształtowanie ważnych umiejętności życiowych poprzez treningi i doświadczenia praktyczne w toku programu.

Organizacja programu:

1. Program profilaktyczny powinien uwzględniać realia szkoły i aktualną sytuację finansowo – organizacyjną społeczności szkolnej.
2. Program profilaktyczny powinien zakładać kontynuację działań.
3. Szkoła decydując się na podejmowanie działań profilaktycznych w formie programów powinna przewidzieć kontynuację, również w postaci działań własnych.

Każdy program, profilaktyczny powinien podlegać ocenie skuteczności, czyli ewaluacji .